

Länsstyrelsen
Västernorrland

Bevarandeplan Natura 2000

Stensjöflon SE0710149

Foto: Jonas Salmonsson

Namn:	Stensjöflon
Områdeskod:	SE0710149
Områdestyp:	SAC 2011-03
Areal:	841,6 hektar
Skyddsform:	Naturreservat
Kommun:	Sollefteå
Tillsynsmyndighet:	Länsstyrelsen i Västernorrlands län
Koordinat:	701843/153313
Karta:	19G 3G
Ägarförhållanden:	Statligt
Uppdaterad:	2018-02-05

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1. ALLMÄNT OM NATURA 2000	3
1.1 Allmänt om bevarandeplanen.....	3
2. GRUNDER FÖR UTPEKANDE	3
2.1 Ingående naturtyper och arter enligt art- och habitatdirektivet	3
3. BEVARANDESYFTEN OCH BEVARANDEMÅL.....	4
4. OMRÅDESBESKRIVNING.....	5
4.1 Allmän områdesbeskrivning	5
4.2 Intressanta arter i området	5
5. EKOLOGISKA FÖRUTSÄTTNINGAR	5
5.1 För området i dess helhet	5
5.2 För ingående naturtyper enligt art- och habitatdirektivet.....	5
5.3 För ingående arter enligt art- och habitatdirektivet	9
6. HOTBILD MOT NATURA 2000-OMRÅDET	9
7. BEVARANDEÅTGÄRDER.....	10
7.1 Områdesskydd.....	10
7.2 Skötsel	11
8. BEVARANDESTATUS	11
9. UPPFÖLJNING AV BEVARANDEMÅL.....	11
10. REFERENSER	12
11. KARTOR	13

1. Allmänt om Natura 2000

Natura 2000 heter det nätverk av skyddsvärda områden som alla EU:s medlemsstater ska bidra till att skapa enligt EU:s två naturvårdsdirektiv, Art- och habitatdirektivet (Rådets direktiv 92/43/EEG av den 21 maj 1992 om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter) samt Fågeldirektivet (Rådets direktiv 79/409/EEG av den 2 april 1979 om bevarande av vilda fåglar). Syftet är att bidra till bevarandet av den biologiska mångfalden inom gemenskapen. Sverige har som medlem i EU åtagit sig att se till att naturtyperna och arterna har gynnsam bevarandestatus, dvs. att de finns kvar i långsiktigt hållbar omfattning genom att vidta bevarandeåtgärder i form av skydd och skötsel. Genom 15–17 §§ Förordningen (1998:1252) om områdesskydd har EU-direktiven implementerats i svensk lagstiftning. Ett särskilt tillstånd krävs om man vill utföra åtgärder som kan påverka miljön i ett Natura 2000-område på ett betydande sätt. Som en hjälp vid arbetet med att bevara naturvärdena i Natura 2000-områden samt som ett stöd för verksamheter som bedrivs i anslutning till området ska det finnas bevarandeplaner för samtliga områden.

1.1 Allmänt om bevarandeplanen

Bevarandeplanen är det dokument som ska beskriva vad som är syftet med bevarandet av varje enskilt Natura 2000-område och som ska ange vilka bevarandeåtgärder som planeras. Bevarandeplanen behandlar områdets ingående naturtyper och arter som finns upptagna i EU:s två naturvårdsdirektiv, Art- och habitatdirektivet samt Fågeldirektivet. En viktig del i arbetet med att vidta nödvändiga bevarandeåtgärder är formuleringen av bevarandesyfte och bevarandemål för varje Natura 2000-område samt att planera och prioritera vilka bevarandeåtgärder som behövs utifrån i dagsläget kända förhållanden och hot. Bevarandesyftet utgår från 17§ Förordningen om områdesskydd som anger att länsstyrelserna ska upprätta beskrivningar av syftet samt för de livsmiljöer och arter för vilka gynnsam bevarandestatus ska upprätthållas eller återställas.

2. Grunder för utpekande

2.1 Ingående naturtyper och arter enligt art- och habitatdirektivet

Stensjöflon är utpekad att ingå i Natura 2000-nätverket enligt art & habitatdirektivet mot bakgrund av att det inom området finns i direktivet ingående naturtyper (tabell 1) och arter (tabell 2). I området finns de av kommissionen prioriterade naturtyperna västlig taiga och aapamyrar vilket är det främsta motivet för utpekandet.

Tabell 1. Ingående naturtyper enligt art- och habitatdirektivet

Kod	Naturtyp	Areal (ha)	Andel (%)
7140	Öppna svagt välvda mossar, fattiga och intermediära kärr och gungflyn	27	3
7230	Rikkärr	11	1
7310*	Aapamyrar	470	56
9010*	Västlig taiga undergrupp: Gammal granskog Gammal tallskog	201	24
9080*	Lövsumpskogor av Fennoskandisk typ	7	0,5
91D0*	Skogbevuxen myr	45	5

*) = Prioriterad naturtyp

Tabell 2. Ingående arter enligt Art- och habitatdirektivet

<i>Kod</i>	<i>Art</i>
1393	Käppkrokmossa (<i>Drepanocladus vernicosus</i>)
1528	Myrbräcka (<i>Saxifraga hirculus</i>)

3. Bevarandesyften och bevarandemål

Det överordnade bevarandesyftet för Natura 2000-nätverket är att bidra bevarandet av biologisk mångfald genom att bibehålla eller återskapa gynnsam bevarandestatus för de naturtyper och arter som omfattas av EU:s fågeldirektiv eller Art- och habitatdirektiv. För de enskilda Natura 2000-området är det överordnade syftet att bevara eller återställa ett gynnsamt tillstånd för de naturtyper eller arter som utgjort grund för utpekandet av området.

Natura 2000-området Stensjöflon är ett av Västernorrlands största skogsmyrkomplex. Området är botaniskt och ornitologiskt mycket värdefullt. Det främsta bevarandesyftet är att bevara och återställa naturmiljön i området. För att förbättra områdets hydrologi ska igenläggning av diken samt därtill hörande röjning av träd och buskar ske. Främmande trädslag ska avverkas inom området. För att gynna floran och bibehålla myrnarnas hävdgynnade biologiska mångfald kan insatser såsom slyröjning och slåtter komma att ske. Området är skyddat som naturreservat. Något ytterligare behov av bevarandeåtgärder är inte känt.

I tabell 3 finns en sammanfattning av de bevarandemål som anger det tillstånd som bör råda i det enskilda området för att optimera områdets bidrag till uppnåendet av gynnsam bevarandestatus på nationell, biogeografisk eller EU-nivå.

Tabell 3. Bevarandemål för ingående arter och naturtyper

<i>Naturtyp/Art</i>	<i>Bevarandemål</i>
7140, Öppna svagt välvda mossar, fattiga och intermediära kärr och gungflyn	<ul style="list-style-type: none"> Naturtypen bibehålls i minst 27 hektar. Naturlig hydrologisk regim ska råda. Typiska arter ska ej ha minskande populationer
7230, Rikkärr	<ul style="list-style-type: none"> Naturtypen bibehålls i minst 11 ha Naturlig hydrologisk regim råder. Typiska arter ska ej ha minskande populationer
7310, Aapamyrar	<ul style="list-style-type: none"> Naturtypen bibehålls i minst 470 ha. Naturlig hydrologisk regim ska råda. Typiska arter ska ej ha minskande populationer
9010, Västlig taiga	<ul style="list-style-type: none"> Naturtypen bibehålls i minst 201 ha. Skoglig kontinuitet och naturlig dynamik ska råda Typiska arter ska ej ha minskande populationer. Mängden död ved ska utgöra minst 20 % av totalvolymen ved för grandominerade miljöer och minst 10 % för tallmiljöer, dock minst 20 m³/ha.
9080, Lövsumpskogar av fennoskandisk typ	<ul style="list-style-type: none"> Naturtypen bibehålls i minst 7 hektar. Skoglig kontinuitet och naturlig dynamik ska råda. Naturlig hydrologisk regim ska råda. Kontinuitet av lövträd inklusive gamla träd Typiska arter ska ej ha minskande populationer
91D0, Skogbevuxen myr	<ul style="list-style-type: none"> Naturtypen bibehålls i minst 45 hektar. Naturlig hydrologisk regim och skoglig kontinuitet ska råda. Typiska arter ska ej ha minskande populationer

1393, Käppkrokmossa (<i>Drepanocladus vernicosus</i>)	<ul style="list-style-type: none"> • Populationens storlek bibehålls eller ökar. • Artens livsmiljö, där källpåverkade kärr utgör en väsentlig del, ska bibehållas.
1528, Myrbräcka (<i>Saxifraga hirculus</i>)	<ul style="list-style-type: none"> • Populationens storlek bibehålls eller ökar. • Artens livsmiljö, där näringsrikare kärr och öppen myrmark utgör väsentlig del, ska bibehållas.

4. Områdesbeskrivning

4.1 Allmän områdesbeskrivning.

Stensjöflon ärett av länets största myrkomplex här finns en mosaik av våtmarker i form av olika slags myrar, kärr och mossar med sump- och fastmarksskogar. Området är beläget 400 - 425 m ö h i ett flackt skogslandskap ca 15 km söder om Edsele. Rikkärr hittas på Runflon och på delar av Stensjöflon och Lill-Långtjärnmyran. Övriga myrar inom reservatet domineras av fattiga vegetationstyper.

Stora delar av myrkomplexet har tidigare utnyttjats för slätter som enligt uppgift har bedrivits fram till andra världskriget. De flesta myrarna har lokal dikespåverkan. På Stensjöflon finns även en äldre sjösänkning.

Skogsområdena, såväl omkring som inuti myrkomplexet, har utnyttjats hårt av människan under det senaste dryga århundradet. Skogarna är oftast grandominerade och vanligen i beståndsåldrar i intervallet 60-100 år, ett bestånd av contortatall finns i området. I den norra delen av det mellersta delområdet finns tallskog som tidigare präglats av brand. På många ställen är skogen gles och av höjdlägeskaraktär, flera blöta stråk löper genom fastmarken och inslaget av sumpskog och mindre myrar är stort. Här och var står tynande enbuskar som tyder på att skogen tidigare varit än mer öppen och präglad av bete. Tillgången på döda träd och lågor är mestadels sparsam eller mycket sparsam. Också skogsmarken är i stora stycken dikad.

4.2 Intressanta arter i området

På Runflon förekommer arter som blodnyckel (*Dactylorhiza cruenta*), spädstarr (*Carex disperma*), gyllenmossa (*Tomenthypnum nitens*), kärr-klomossa (*Scopidium scorpioides*), lockvitmossa (*Spagnum contortum*), trekantig svanmossa (*Messia triquetra*) och kamtuffmossa (*Palustriella commutata*).

Mosaiken av olika myrtyper gör att området även har höga ornitologiska värden, med arter som grönbena (*Tringa glareola*), brushane (*Philomachus pugnax*), småspov (*Numenius phaeopus*), ljunpipare (*Pluvialis apricaria*), smalnäbbad simsnäppa (*Phalaropus lobatus*), dvärgbeckasin (*Lymnocyrtus minimus*), enkelbeckasin (*Gallinago gallinago*), trana (*Grus grus*), svarthakedopping (*Podiceps auritus*), bläsand (*Anas penelope*) och kricka (*Anas crecca*).

5. Ekologiska förutsättningar

5.1 För området i dess helhet

Skogsmyrkomplexet Stensjöflon med sina olika typer våtmarker utgör idag en värdefull livsmiljö för många arter och har förutsättning att vara det så länge inte området påverkas ytterligare av modernt skogsbruk och hydrologin inte påverkas i närområdet.

5.2 För ingående naturtyper enligt art- och habitatdirektivet

7140, Öppna svagt välvda mossar, fattiga och intermediära kärr och gungflyn, Öppna eller mycket glest skogbevuxna myrar med max 25 % trädäckning och näringsfattiga miljöer. Naturtypen domineras av våtmarksarter som vitmossarter, ängsull, vattenklöver, mm.

Förutsättningar för gynnsam bevarandestatus är:

- att populationerna hos de typiska arterna i naturtypen inte minskar påtagligt. De typiska arterna är indikatorarter vars förekomst indikerar gynnsam bevarandestatus hos naturtypen genom att de reagerar relativt tidigt på någon av de hotfaktorer som är aktuella för naturtypen
- Hydrologi och hydrokemi bör inte påverkas negativt. Detta inkluderar att torv inte oxideras som en följd av ingrepp utan endast som en eventuell följd av naturliga klimatförändringar.
- Vattenregimen i vattendragen bör vara så naturlig som möjligt.
- Täckningsgraden av botten- fält- busk och trädsikt bör inte förändras till att bli nämnvärt glesare eller tätare.
- De strukturer/formelement som finns på myrarna bibehålls. Undantaget det som kan klassas som naturliga förändringar

7230, Rikkärr

Öppna eller skogklädda kärr i betydelsen minerotrofa myrar med ständig tillförsel av mineralrikt vatten från omgivningen. pH-värdet är högre än i andra myrtyper, vanligen 6 eller högre. Vegetationen domineras av olika stråväxter och örter. Bottenskiktet byggs upp av s.k. brunmossor eller i vissa fall vitmossor. Många rikkärr, särskilt i södra Sverige har hävdats genom ängsbruk och betesdrift, vilket påverkat vegetationens sammansättning. Många rikkärr som idag inte betas växer därför igen till sumpskog.

Förutsättningar för gynnsam bevarandestatus:

- Hydrologi och hydrokemi bör inte påverkas negativt utifrån situationen för basinventeringen. Detta inkluderar att torv inte oxideras som en följd av antropogena ingrepp utan endast som en eventuell följd av naturliga klimatförändringar och att det finns en ständig tillgång på baskatjonrikt vatten.
- Täckningsgraden av botten- fält- busk och trädsikt bör inte förändras till att bli nämnvärt glesare eller tätare. Undantaget fall där förändringen är en för habitatet positiv effekt av restaureringsåtgärder.
- I öppna rikkärr kan hävd i form av återkommande slyröjningar, slåtter eller extensivt bete vara en förutsättning för att naturvärden knutna till den öppna miljön ska bibehållas.
- På myrar med lång kontinuitet i trädsiktet bör skogsbruk undvikas eller bedrivas med stor naturvårdshänsyn.
- De strukturer/formelement (ex.gungflyn) som finns på myren bibehålls och har samma omfattning och geografiska spridning som vid basinventeringen. Undantaget det som

kan klassas som naturliga förändringar eller positiva förändringar som följd av en lyckad restaureringsåtgärd.

- Ingen påtaglig minskning av populationerna av de typiska arterna i naturtypen. De typiska arterna är indikatorarter vars förekomst indikerar gynnsam bevarandestatus hos naturtypen genom att de reagerar relativt tidigt på någon av de hotfaktorer som är aktuella för naturtypen.

7310, Aapamyrrar

Myrkomplex som domineras av kärr i de centrala delarna. Hydrotopografiska myrtyper som strängflarkkärr och olika typer av blandmyrrar räknas automatiskt till aapamyrrar. Andra myrtyper som kan ingå i dessa komplex är nordliga mossar av rostvitmossa-typ, topogena och soligena kärr, backkärr och sumpskog. Aapamyren är nordlig och bäst utbildad norr om Dalälven.

Förutsättningar för gynnsam bevarandestatus:

- Hydrologi och hydrokemi bör inte påverkas negativt, bl a får torv inte oxideras som en följd av mänsklig påverkan utan endast som en eventuell följd av naturliga klimatförändringar.
- Täckningsgraden av botten- fält- busk och trädkikt bör inte förändras till att bli nämnvärt glesare eller tätare. Undantaget är en positiv effekt av restaureringsåtgärder (t ex hävd).
- De strukturer (t.ex. tuvor, strängar, flarkar, flarkgölar) som finns på myren bibehålls och har oförändrad omfattning och geografisk spridning. Undantaget det som kan klassas som naturliga förändringar eller förändringar som följd av en lyckad restaureringsåtgärd.
- Att populationerna hos de typiska arterna i naturtypen inte minskar påtagligt. De typiska arterna är indikatorarter vars förekomst indikerar gynnsam bevarandestatus hos naturtypen genom att de reagerar relativt tidigt på någon av de hotfaktorer som är aktuella för naturtypen.

9010, Västlig taiga

Naturliga, gamla, barrträdsdominerade skogar i norra och mellersta Sverige samt yngre successioner som utvecklas naturligt efter brand eller omfattande stormfällningar. Med naturliga, gamla skogar menas skogar som bibehållit en stor del av den naturliga skogens artsammansättning, åldersvariation och ekologiska funktion. Dessa skogar kan ha en viss mänsklig påverkan genom exempelvis plockhuggning, men de har aldrig omfattats av större kalavverkningar. Förr var dessa skogar i den boreala regionen i hög grad präglade av brand och många hotade arter är beroende av förekomst av död ved och olika successionsstadier. Naturtypen hyser mycket stor variation av arter allt från vanliga skogsarter till en rad hotade arter bland mossor, lavar, svampar och insekter (främst skalbaggar) mm.

Undergrupper:

Gamla grandominerade skogar, utgör de naturliga skogarnas kärna och omfattar rikligt med grovvuxna träd och murken ved av varierande ålder.

Gamla talldominerade skogar Ofta tydligt brandpräglade skogar på magrare marker, ofta mellansuccessioner som i ett senare skede kommer att övertas av gran om skogen inte brinner på nytt.

Förutsättningar för gynnsam bevarandestatus är:

- att populationerna hos de typiska arterna i naturtypen inte minskar påtagligt. De typiska arterna är indikatorarter vars förekomst indikerar gynnsam bevarandestatus hos naturtypen genom att de reagerar relativt tidigt på någon av de hotfaktorer som är aktuella för naturtypen.
- Skoglig kontinuitet. En viktig förutsättning är en kontinuitet av träd där det har skapats en naturlig åldersdifferentiering och artsammansättning.
- Naturlig dynamik. Naturvärdena utvecklas i huvudsak genom naturlig dynamik, vilket omfattar störningar, t.ex. brand, stormfällningar, insektsangrepp och översvämningar.
- Förekomst av substrat är en förutsättning för epifytiska lavar och svampar knutna till naturtypen, samt även för vedlevande insekter. Exempel på substrat är död ved; grenar, torrträd, lågor m.m. i olika nedbrytningsstadier, gamla och grova träd med dithörande barkstruktur. Gamla träd och lång trädkontinuitet är även viktigt för marklevande mykorrhizasvampar.
- I områden med brandhistorik är vissa typer av strukturer en förutsättning för många typiska arter av fr.a. brandberoende och/eller brandgynnade insekter.
- P.g.a. avsaknad av naturliga bränder är naturvårdsbränning en viktig skötselmetod.
- Ostörd hydrologi i framför allt sumpskogsmiljöer, samt i angränsande myrmark.

9080, Lövsumpskogar av fennoskandisk typ ofta med inslag av gran, finns i huvudsak på översilad mark. I Norrland dominerar mest gråal, glasbjörk och asp i trädskiktet. Träden står vanligtvis på socklar.

Förutsättningar för gynnsam bevarandestatus

- Kontinuitet av lövträd olika trädslag och av varierande ålder inklusive gamla träd.
- Förekomst av substrat t.ex. död ved, gamla träd och förekomst av trädsocklar är av största vikt i denna naturtyp för främst mossor, men även epifytiska lavar och svampar, samt för insekter och landmollusker.
- Skogstypens naturvärden utvecklas i huvudsak genom naturlig dynamik vilket omfattar naturliga störningar, som t.ex. stormfällningar och insektsangrepp.
- Översilad eller genomsilad mark.
- Opåverkad hydrologi.

91D0, Skogbevuxen myr, Myrar som är skogbevuxna med barr-, bland- eller lövskog. Krontäckningen skall vara minst 25 % och högst 70 %. Naturtypen domineras av bl.a. glasbjörk, tall, gran, ris, starr och vitmossarter.

Förutsättningar för gynnsam bevarandestatus är:

- att populationerna hos de typiska arterna i naturtypen inte minskar påtagligt. De typiska arterna är indikatorarter vars förekomst indikerar gynnsam bevarandestatus hos naturtypen genom att de reagerar relativt tidigt på någon av de hotfaktorer som är aktuella för naturtypen
- Skoglig kontinuitet. En viktig förutsättning är en kontinuitet av träd där det har skapats en naturlig åldersdifferentiering och artsammansättning.
- Naturlig dynamik. Naturvärdena utvecklas i huvudsak genom naturlig dynamik, vilket omfattar störningar som t.ex. stormfällningar, insektsangrepp och översvämningar.
- Opåverkad hydrologi och hydrokemi.
- Förekomst av substrat för främst mossor och kärlväxter. Exempel på substrat är död ved; högstubbar, grenar, torrträd, hålträd, lågor m.m. av olika trädslag och nedbrytningsgrad, gamla och grova träd av olika trädslag.

5.3 För ingående arter enligt Art- och habitatdirektivet

1393, Käppkrokmossa (*Hamatocaulis vernicosus*)

Växer i källor, i källpåverkade kärr och på stränder av sjöar och vattendrag. Den hittas i mineralrika, men vanligen inte speciellt kalkrika miljöer, ofta på platser med järnutfällningar eller svagt förhöjda halter av närsalter. Arten förväntas normalt kunna sprida sig som mest 5 m vegetativt, och 10 km med sporer. Käppkrokmossan är rödlistad i Sverige, där den är placerad i kategorin Missgynnad (NT).

Förutsättningar för gynnsam bevarandestatus:

- Kunskapen om artens status är mycket bristfällig och som första steg behöver artens status kontrolleras och därefter integrera käppkrokmossans habitatkrav i områdets skötselplan.
- Artens livsmiljö, tämligen solöppna marker utan i någon högre grad påverkat fältskikt, ska bevaras och ingen igenväxningsvegetation ska förekomma.
- Artens populationer ska ej vara minskande
- Någon form av markstörning behövs förmodligen för etablerande av nya individer

1528, Myrbräcka (*Saxifraga hirculus*)

Växer huvudsakligen i källor/källpåverkade myrar med hög elektrolythalt. Den klassiska miljön är järnockrakällor. I vissa områden förekommer den i kalkrika miljöer men den förekommer även i helt kalkfria områden. I södra Sverige är arten till viss del hävdgynnad. Artens blommor är insektspollinerade, fröna sprids med vind, men även i vatten, en rimlig uppskattning av spridningsavstånd är 100 m.

Förutsättningar för gynnsam bevarandestatus:

- Artens livsmiljö, tämligen solöppna marker utan i någon högre grad påverkat fältskikt, ska bevaras och ingen igenväxningsvegetation ska förekomma.
- Någon form av markstörning behövs förmodligen för etablerande av nya individer

6. Hotbild mot Natura 2000-området

Stensjöflon är förutom att vara skyddat inom nätverket Natura 2000 också skyddat som naturreservat vilket innebär att de stora hoten är undanröjda. Verksamheter och faktorer som kan tänkas påverka Natura 2000-området negativt visas i tabell 4.

Vid beskrivandet av hotbilden för ett område kan endast nu kända problem belysas. Det är viktigt att ha i åtanke att nya hot troligen kommer att identifieras i framtiden. De hot som är av global karaktär t.ex. klimatförändringar och atmosfäriskt spridna miljöbelastningar kan inte lösas genom områdets skötsel. Tyngdpunkten för hotbilden av varje enskilt Natura 2000-objekt ligger främst på lokala hot från landskaps- till artnivå.

Tabell 4. Verksamheter och faktorer som kan påverka Natura 2000-områdets naturtyper och arter negativt

Naturtyp/Art	Hot
7140, Öppna svagt välvda mossar, fattiga och intermediära kärr och gungflyn	<ul style="list-style-type: none"> • Markavvattnande åtgärder liksom dämning som kan påverka habitatets hydrologi och hydrokemi på ett negativt sätt, även markavvattningsföretag och dämning i närliggande våtmarks- eller fastmarksmiljöer kan ge en negativ påverkan på habitatet. • Genom att anlägga skogsbilvägar i närheten av habitatet kan hydrologin och/eller hydrokemin i området påverkas negativt.

7230, Rikkärr	<ul style="list-style-type: none"> • Skogsbruksåtgärder i anslutning till området. • Verksamheter som påverkar hydrologin inom eller i nära anslutning t.ex. grävning och utökning av befintlig väg. • Spridning av till exempel aska och gödningsämnen i habitatet ger drastiska förändringar på vegetationens artsammansättning. Motsvarande spridning av kemiska substanser i habitatets närhet kan också skada habitatet genom luftburen deposition eller genom transport med tillrinnande vatten. En zon på 50 m närmast habitatet undantagen från spridning antas minska hotet. • Ökad våtdeposition av kväve gör att habitatets vegetationsammansättning förändras med resultat att antalet vitmossor minskar, och andelen gräs, buskar och träd ökar.
7310, Aapamyrrar	<ul style="list-style-type: none"> • Åtgärder som kan påverka habitatets hydrologi, t ex dikning och dämning. • Spridning av till exempel aska och gödningsämnen i habitatet ger drastiska förändringar på vegetationens artsammansättning. Motsvarande spridning av kemiska substanser i habitatets närhet kan också skada habitatet genom luftburen deposition eller genom transport med tillrinnande vatten. En zon på 50 m närmast habitatet undantagen från spridning antas minska hotet.
9010, Västlig taiga	<ul style="list-style-type: none"> • Brist på bränder ger minskad mängd nybränd ved och mark, som är ett hot för många brandberoende arter, samt kan ge en tillväxt av humuslagret med efterföljande vegetationsförändringar. • Graninvandring är ett hot mot flerskiktade tallskogar som tidigare uppkommit efter brand.
9080, Lövsumpskogar av fennoskandisk typ	<ul style="list-style-type: none"> • Skogsbruksåtgärder inom eller i anslutning till området • Verksamheter som påverkar hydrologin inom eller i nära anslutning t.ex. grävning, vägdragning • Täta granbestånd • Exploateringsverksamheter • Transporter över området
91D0, Skogbevuxen myr	<ul style="list-style-type: none"> • Ingrepp i kringliggande vattenytans hydrologi, eller förändrad vattenregim i ett vattendrag. • Spridning av till exempel aska och gödningsämnen i habitatet ger drastiska förändringar på vegetationens artsammansättning. Motsvarande spridning av kemiska substanser i habitatets närhet kan också skada habitatet genom luftburen deposition eller genom transport med tillrinnande vatten. En zon på 50 m närmast habitatet undantagen från spridning antas minska hotet.
1393, Käppkrokmossa (<i>Drepanocladus vernicosus</i>)	<ul style="list-style-type: none"> • Negativa förändringar av växtplatsernas hydrologi och källvattnets hydrokemi.
1528, Myrbräcka (<i>Saxifraga hirculus</i>)	<ul style="list-style-type: none"> • Negativa förändringar i hydrologi och hydrokemi, genom till exempel dikning.

7. Bevarandeåtgärder

7.1 Områdesskydd

Området är förutom att vara skyddat inom nätverket Natura 2000 också skyddat som naturreservat enligt svensk lag. Området har därför det rättsliga skydd som det kan tänkas behövas. Enligt 7 kap 28 a § miljöbalken krävs det tillstånd för att bedriva verksamheter eller vidta åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka ett natura 2000-område.

Tillståndsprövningar ska utgå från hur verksamheten eller åtgärden påverkar områdets bevarandemål och möjligheten för området att uppnå bevarandesyftet.

7.2 Skötsel

Våtmarkerna och huvuddelen av skogsmarken lämnas till fri utveckling under naturligt rådande processer. Undantaget är ungskogen med contortatall som återfinns i områdets södra del samt den brandpräglade tallskogen i den mellersta delen för. Bestånden med contortatall ska på sikt avverkas till förmån för en naturlig förnygring av inhemska trädslag och de väl avgränsade tallpartierna kan bli aktuella för naturvårdsbränning.

Inom EU-projektet Life to ad(d) mire, har ett flertal myrområden i Natura 2000 nätverket i Sverige restaurerats. Inom projektet har också Stensjöflons myrområde restaurerats. Restaureringen av myren har skett genom att diken lagts igen och buskar och träd röjts bort. Målet med restaureringen har varit att återställa hydrologin och förhindra ytterligare igenväxningsvegetation. Restaureringsåtgärderna är till fördel för de i området utpekade arter och habitat enligt Art och habitatdirektivet (Rådets direktiv 92/43/EEG av den 21 maj 1992 om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter) samt Fågeldirektivet (Rådets direktiv 79/409/EEG av den 2 april 1979 om bevarande av vilda fåglar).

Den starka bäverstammen i trakten bedöms bidra till att våtmarkerna inom området allt mer återfår en mer naturlig vattenregim. En sammanfattning av planerade skötselåtgärder visas i tabell 4.

Tabell 5. Sammanfattning av planerade skötselåtgärder

Skogstyp/delområde	Skötselåtgärd	Tidpunkt	Prioritet
Myrar och huvuddelen av skogsmarken	Fri naturlig utveckling	Tills vidare	1
Talldominerad skog i mellersta delen	Naturvårdsbränning	Inom 25 år	2
Contortabestånd	Avveckling av contortan, därefter naturlig förnygring av inhemska trädslag	Start senast 2020	2
Myrar	Igenläggning av diken samt röjning av igenväxningsvegetation	utreds	2
Tidigare hävdade våtmarker	Slätterhävd och röjning av igenväxningsvegetation	Vid behov	2

8. Bevarandestatus

Bevarandestatusen för området i sin helhet bedöms vara gynnsam fast det i stora delar är negativt påverkat av skogsbruk och dikning. Genom de dikesigenläggningar som skett inom EU-projektet Life to ad(d) mire har bevarandestatusen för myrarna gynnats positivt. För att öka områdets skogliga värden behövs först och främst tid. Positivt är att det redan finns en del äldre skog att bygga på.

9. Uppföljning av bevarandemål

Uppföljning av naturtyper och arter sker enligt Naturvårdsverket riktlinjer för uppföljning av skyddade områden och är beskrivna i regionala uppföljningsplaner på Naturvårdsverkets hemsida. Områdesvis uppföljning kommer att ske inom ett enskilt Natura 2000 område ifall det finns faktorer som där behöver följas upp särskilt och som inte fångas upp av den regionala uppföljningsplanen. Utvärdering av gynnsam bevarandestatus för naturtyper och arter sker på biogeografisk nivå, för Västernorrlands län den boreala regionen.

10. Referenser

Dahlèn, B. 1983. Resultat av Ångermanlands ornitologiska förenings myrfågelinventering på Stensjöflon. Opublicerad. Länsstyrelsen.

Grundström, S & Uppsäll, S. 1994. Skyddsvärda våtmarker i Västernorrlands län. Länsstyrelsen.

Mascher, J W.1983. Rikkärffloran kring Stensjö och Berg i Edsele. Gråspettenårg 3:3. Ångermanlands ornitologiska förening.

Muhr, M & Kustås, K. 1982. Inventering av myrar i Stensjö-Berg området. Opublicerad. Länsstyrelsen

Naturvårdsverket. 1994. Myrskyddsplan för Sverige. Naturvårdsverket.

Nihlén, P & Uebel, J. 1995. Förslag till kombinerade skogs- myrreservat i Västernorrlands län. Opublicerad. Länsstyrelsen.

Åström, K. 1986. Vägen ut i Ramseles natur. Ådalenkommitén, länsstyrelsens projektkontor.

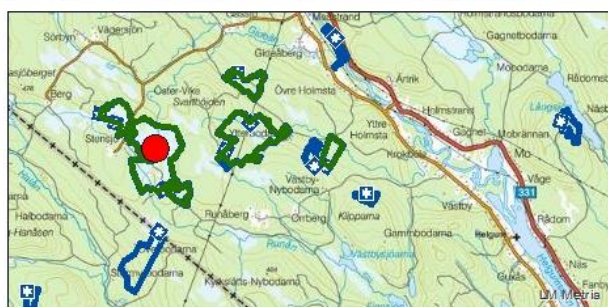
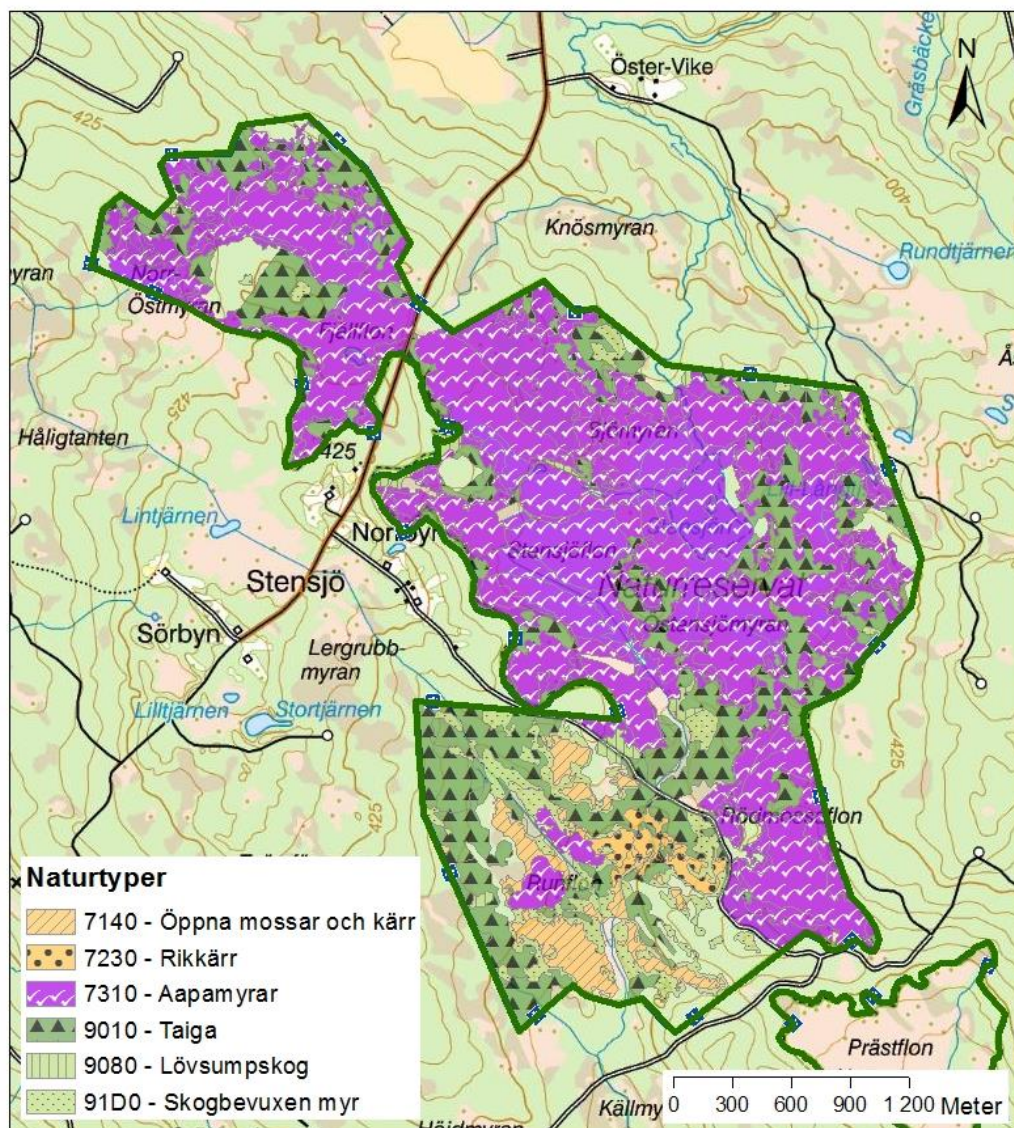
Art-och habitatdirektivet, Rådets direktiv 92/43/EEG an den 21 maj 1992 om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter, officiell svensk översättning, version 01.01.2007

Natura 2000 i Sverige, handbok med allmänna råd, Naturvårdsverkets handbok 2003:9

15–17 §§ Förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m. m.

11. Kartor

Kartorna nedan visar de ingående naturtypernas utbredning samt en översikt av området. Aktuell information om naturtypers utbredning och arter i ett enskilt område finns på Naturvårdsverkets hemsida, kartverket skyddad natur. Observera att det är naturtypernas utbredning och förekomst i verkligheten som gäller vid en tillståndsprövning enligt miljöbalken. Det innebär att både rapporterad areal och det som framgår av naturanaturtypskartan (NNK) kan behöva säkerställas med ytterligare uppgifter, t.ex. fältinventeringar.

Natura 2000
 Naturreservat

© Länsstyrelsen Västernorrland
 © Lantmäteriet Geodatasamverkan